

КРИТЕРІЇ СФОРМОВАНOSTІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ЖУРНАЛІСТА

Нагорнюк Л.Є.

Україна, Тернопіль

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

This article deals with the pedagogical problem of the criteria of future journalist's foreign communicative competence forming. The author describes the indices to every proposed criterion.

Сучасне суспільство знаходиться на стадії економічної глобалізації. Цей процес зачепив усі сфери діяльності людини і спровокував все більш актуальну потребу компетентних фахівців у галузі журналістики. Вони покликані сприяти встановленню контактів і розвитку взаємовідносин та співпраці між країнами у різних сферах діяльності. Відсутність сформованої (або недостатньо сформованої) іншомовної комунікативної компетенції (ІКК), під якою розуміється сукупність знань, умінь і навичок, необхідних майбутньому журналісту для здійснення мовленнєвої діяльності у навчально-професійній сфері, унеможливує цей процес.

Виявити рівень сформованості ІКК майбутнього журналіста можна, насамперед, спираючись на критеріальну базу. Визначити критерії сформованості ІКК майбутнього журналіста є **метою нашої статті**.

Розробка і практичне застосування критеріїв – одна з важливих наукових проблем. “Для кожної науки досить важливим є питання про критерії, якими можна керуватися при оцінці педагогічних процесів і явищ. Тільки при наявності таких критеріїв можна зробити висновок про бажані, найкращі результати педагогічного впливу[1;17]”.

У науково-педагогічній літературі професійно-орієнтоване іншомовне спілкування та ІКК майбутніх фахівців різних спеціальностей оцінюється за різноманітними критеріями: мотивація; точність мовлення; відповідність мовленнєвій ситуації; степінь ефективності спілкування; здатність до комунікативного партнерства; правильність мовлення; темп мовлення; комунікативна доцільність використання мовних засобів оформлення мовлення; професійна спрямованість; прагматична адекватність; цілеспрямованість і логічність мовлення; ініціативність партнерів спілкування; реалізація комунікативних намірів та використання ключових слів; адресованість; різноманітність мовлення у відповідності до його виду; спонтанність; емоційність тощо.

У нашому дослідженні при визначенні критеріїв сформованості ІКК майбутнього журналіста ми брали до уваги, насамперед, адекватність концептуальним засадам нашого дослідження, теоретичні уявлення про змістовні характеристики та специфічні особливості процесу формування іншомовної комунікативної компетенції майбутнього журналіста.

Опрацювавши наукову педагогічну літературу і враховуючи багатокомпонентність ІКК майбутнього журналіста, ми пропонуємо наступні критерії:

1. Мотиваційний критерій. До показників цього критерію належить: усвідомлення потреби в іншомовному спілкуванні; наявність у майбутнього журналіста соціальних установок та ціннісних орієнтирів на продовження вдосконалення іншомовної комунікативної компетенції.

2. Критерій лексико-граматичної правильності (охоплює знання, вміння і навички в основних видах мовленнєвої діяльності (рецепція, продукція, інтеракція та медіація) у письмовій і усній формі). До показників відносимо: розуміння текстів різнобічної тематики і різних стилів, сформованість умінь виділяти основне чи деталі, узагальнювати почуте чи прочитане; граматична і стилістична правильність мовлення у письмовій і усній формі.

3. Професійний критерій. До показників цього критерію належить: знання структури і особливостей ведення професійного діалогу; знання норм ділового листування; сформованість умінь відбирати з різних джерел інформацію, необхідну для розв'язання практичних задач; сформованість умінь конструювати власні висловлювання щодо фактів, понять, наукових концепцій.

4. Соціокультурний критерій. До показників цього критерію належить: розуміння і використання у мовленні фразеологічних зворотів, лінгвокраїнознавчих реалій та безеквівалентної лексики; сформованість умінь інтерпретувати і описувати факти іншомовної культури; знання культури іншомовного мовлення (усного і письмового).

5. Стратегічний критерій. До показників цього критерію належить: сформованість умінь визначати ціль спілкування, оцінювати його результати і планувати його тактику; сформованість умінь підтримувати контакт з співбесідниками та долати комунікативні невдачі.

6. Критерій комунікабельності. До основного показника належить психологічна здатність до спілкування з іншими комунікантами.

Основою для встановлення об'єктивних результатів нашої експериментальної роботи стануть визначені рівні ІКК майбутнього журналіста – високий, достатній, середній та низький.

Високий рівень сформованості ІКК характеризується: чітким усвідомленням майбутнього журналіста потреби в іншомовному спілкуванні; розумінням текстів різнобічної тематики і різних стилів; граматичною і стилістичною правильністю мовлення (усного і письмового); знанням структури й особливостей ведення професійного діалогу; розумінням і використанням у мовленні фразеологічних зворотів, лінгвокраїнознавчих

реалій та безеквівалентної лексики; високою сформованістю умінь визначати ціль спілкування, оцінювати його результати і планувати його тактику; високою психологічною здатністю до спілкування з іншими комунікантами.

Достатній рівень передбачає у студентів у цілому виявлення інтересу до вивчення іноземної мови; розуміння визначеної інформації (почутої чи прочитаної); допускаються незначні помилки у граматичному чи стилістичному оформленні усного чи письмового мовлення; достатній рівень знань ведення професійного діалогу; розуміння і використання майже всіх поширених фразеологічних зворотів, лінгвокраїнознавчих реалій та безеквівалентної лексики; певну сформованість умінь визначати ціль спілкування, оцінювати його результати і планувати його тактику; здатністю до спілкування з іншими комунікантами.

Середній рівень характеризується: зацікавленістю до вивчення іноземної мови, але тільки ззовні; розумінням спрощеного іншомовного прочитаного чи почутого мовлення; допусканням багато помилок у граматичному чи стилістичному оформленні мовлення у письмовій чи усній формі; певна сформованість умінь ведення професійного діалогу; розумінням і використанням не складних поширених фразеологічних зворотів, лінгвокраїнознавчих реалій та безеквівалентної лексики; вмінням з труднощами визначати ціль спілкування, оцінювати його результати і планувати його тактику; низькою здатністю до спілкування з іншими комунікантами.

Низький рівень характеризується: відсутністю інтересу до іноземної мови як до навчального предмета і як до засобу спілкування; розумінням окремих речень і висловів з почутих чи прочитаних текстів по темах, пов'язаних з основними сферами життя; не правильним граматичним чи стилістичним оформленням іншомовного мовлення (усного чи письмового) на будь-яку тему; низька сформованість умінь професійно спрямованого діалогічного мовлення; розумінням, але не використанням не складних поширених фразеологічних зворотів, лінгвокраїнознавчих реалій та безеквівалентної лексики; низькою сформованістю умінь визначати ціль спілкування, оцінювати його результати і планувати його тактику; низькою здатністю до спілкування з іншими комунікантами.

Визначивши нашу дослідницьку позицію щодо критеріїв, показників та рівнів сформованості даного феномену, вважаємо, що до подальших напрямів дослідження варто віднести питання, що пов'язані з теорією та практикою формування іншомовної комунікативної компетенції студентів факультету журналістики.

Список літератури:

1. Батищев Г.С. Особенности культуры глубинного общения педагога.// Гносеологические и мировоззренческие проблемы. – М: ИФАН, 1987. – 111 с.